www.konkur.in

باسمه تعالی

سؤالات امتحان **نهایی** درس: **آرایه های ادبی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۱۰/۳۰ صبح** — مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوّم آموزش متوسّطه		تاریخ امتحان : **۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۵**
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**		**مرکز سنجش آموزش و پرورش** **http://aee.medu.ir**

ردیف	سؤالات	نمره
۱	اگر شاعر مقصود خود را تنها در یک بیت بیان کند ، به آن بیت ..... می‌گویند.	۰/۲۵
۲	هجای پایانی واژه‌ی «عجایب» را با علامت خاصّ خود نشان دهید.	۰/۲۵
۳	در «رباعی» پیام اصلی شاعر، معمولاً در کدام مصراع می‌آید؟	۰/۲۵
۴	قالب «چهار پاره » از چه هنگام در ایران ، رواج یافت؟	۰/۲۵
۵	چرا دریافت و احساسِ وزن شعر نیمایی، به دقّت بیش تری نیاز دارد؟	۰/۵
۶	با توجّه به بیت: «در زلف چون کمندش ای دل مپیچ، کان جا / سرها بریده بینی بی‌جُرم و بی‌جنایت » الف) کدام رکن، مهم‌ترین پایه‌ی تشبیه است؟ چرا؟ ب) واژه‌ی مشخّص شده ، کدام یک از طرفین تشبیه است؟ پ) کدام پایه‌ی تشبیه محذوف است؟	۱
۷	در بیت «جان گدازی اگر به آتش عشق / عشق را کیمیای جان بینی » ترکیب مشخّص شده چه نوع «تشبیه بلیغی» است؟ آن را به صورت یک تشبیه غیر بلیغ درآورید.	۰/۷۵
۸	تشبیهی بنویسید که ویژگی مشترک طرفین تشبیه «بخشندگی» باشد.	۰/۵
۹	«استعاره» ها را در هر بیت بیابید و نوع هر یک را بنویسید. کدام نوع از استعاره‌های موجود ، بلیغ تر و مؤثّرتر است؟ الف) هر کس که کاشت مِهر ، امورش به خیر باد — آن کس که غافل است، خدایش به ره کناد ب) تا تـو را جای شـــد ای سرو روان در دل من — هیچ کس می نپسندم که به جـای تو بود	۱/۲۵
۱۰	در کدام یک از عبارت های زیر ، آرایه‌ی «تشخیص» وجود دارد؟ آن را مشخّص کنید و دلیل خود را بنویسید. الف) به صحراشدم؛ عشق باریده بود. ب) آسمان تعطیل است/ بادها بی‌کارند ...	۱
۱۱	«مفهوم» و «نوع علاقه»ی هر یک از «مجاز»های مشخص شده را بنویسید. الف) ای ز خود گشته سیر ، جوع این است ب) دهخدا قلم خوبی داشت.	۱
	« ادامه‌ی سؤالات در صفحه ی دوّم »	

forum.konkur.in

www.konkur.in

باسمه تعالی

سؤالات امتحان **نهایی** درس: **آرایه های ادبی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۱۰/۳۰ صبح**	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوّم آموزش متوسّطه		تاریخ امتحان :	**۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۵**
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**		**مرکز سنجش آموزش و پرورش** **http://aee.medu.ir**	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۲	در کدام یک از بیت های زیر، نوع علاقه‌ی مجاز «مشابهت» است؟ این مجاز را بیابید و «مفهوم» و «قرینه»ی آن را بنویسید. الف) دفتر فکرت بشوی، گفته‌ی سعدی بگوی دامن گوهر بیار بر سرِ مجلس ببار ب) عالَم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود	۱
۱۳	در بیت‌های زیر، «کنایه‌ها»را بیابید و مفهوم آن‌ها را بنویسید. الف) چو نامردم آواز مردم شنید میان خطر جای بودن ندید ب) عاشق زار تو بودیم و نمی‌دانستیم که در این دهر ، کسی یک گل بی‌خار ندید	۱
۱۴	«واج آرایی» در بیت زیر ، با تکرار کدام «صامت» ایجاد شده است؟ شمار این صامت را بنویسید. «صدای صبح نفس می‌دهد به جاده‌ی عشق صراحی لب سرخ انار در راه است »	۰/۵
۱۵	نوع «سجع» به کار رفته در هر یک از جمله‌های زیر را بنویسید. ارزش موسیقایی کدام «سجع »از همه کم تر است؟ الف) متکلّم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نپذیرد. ب)مُلک بی دین باطل است و دین بی مُلک ، ضایع. پ) هنر چشمه‌ی زاینده است و دولت پاینده.	۱
۱۶	آیا می توان بیت زیر را نمونه‌ی مناسبی برای «موازنه» دانست؟ چرا؟ «تو را صبا و مرا آب دیده شد غمّاز وگرنه عاشق و معشوق رازداران اند»	۱
۱۷	در کدام بیت، «جناس تام» وجود دارد؟ دلیل خود را با ذکر واژه‌های « هم جنس» بنویسید. الف) وان که گیسوی تو را رسم تطاول آموخت هم تواند کرمش دادِ من مسکین داد ب) آن که رخسار تو را رنگ گل و نسرین داد صبر و آرام تواند به من مسکین داد	۱
۱۸	در هر یک از بیت‌های زیر، کدام کلمات با هم «جناس» دارند؟ «نوع» دقیق هر جناس را بنویسید. الف) مَلِک را همین مُلک پیرایه بس که راضی نگردد به آزار کس ب)سعدیا گر نکند یاد تو آن ماه ، مرنج ما که باشیم که اندیشه‌ی ما نیز کنند	۱/۵
۱۹	با توجّه به بیت: «گر صید در این عالم ایجاد نبود در هیچ کجا نشان صیّاد نبود » الف) واژه‌های ..... و ..... هم ریشه‌اند. ب) این هم ریشگی در اصطلاح ادبی ..... نام دارد.	۰/۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوّم »	

forum.konkur.in

www.konkur.in

باسمه تعالی

سؤالات امتحان **نهایی** درس: **آرایه های ادبی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۱۰/۳۰ صبح**	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوّم آموزش متوسّطه		تاریخ امتحان :	**۲۵ / ۱۰ / ۱۳۸۹**
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**		**مرکز سنجش آموزش و پرورش** **http://aee.medu.ir**	

ردیف	سؤالات	نمره
۲۰	در کدام یک از بیت‌های زیر آرایه‌ی «تکرار» دیده می‌شود؟ دلیل خود را بنویسید. الف) مُسلم اوّل، سَرِ مردان علی — عشق را سرمایه و ایمان علی ب) نه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا — تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی	۰/۵
۲۱	ارتباط میان واژه‌های مشخّص شده در هر یک از بیت‌های زیر، سبب پیدایش کدام آرایه‌های ادبی شده است؟ الف) زخاک من اگر گندم برآید — از آن گر نان پزی مستی فزاید ب) دو هفته می‌گذرد کان مه دو هفته ندیدم — به جان رسیدم از آن تا به خدمتش نرسیدم	۱
۲۲	بیت زیر به چه ماجرایی «تلمیح » دارد؟ «یارب این آتش که در جان من است — سرد کن زان سان که کردی بر خلیل»	۰/۵
۲۳	«آوردن حدیث، مصراع یا بیتی از شاعری دیگر در اثنای کلام » تعریف کدام آرایه‌ی ادبی است؟ این آرایه را در شعر زیر ، بیابید. «چه خوش گفت فردوسی پاک زاد — که رحمت برآن تربت پاک باد، میازار موری که دانه کش است — که جان دارد و جان شیرین خوش است»	۰/۵
۲۴	در هریک از بخش‌های مشخّص شده‌ی اشعار زیر ، کاربرد کدام «آرایه‌ی معنوی» آشکار است ؟ الف) از خلاف آمدِ عادت بطلب کام که من — کسب جمعیّت از آن زلف پریشان کردم ب) به زیورها بیارایند وقتی خوب رویان را — تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی پ) به صدق کوش که خورشید زاید از نَفَست — که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست	۱/۵
۲۵	در عبارت زیر آرایه‌ی «حس آمیزی» را بیابید و دلیل خود را بنویسید. « آن چه او بر لب داشت / قصّه ای شیرین بود / مثل یک گل زیبا »	۰/۵
۲۶	در بیت «خانه زندان است و تنهایی ضلال — هر که چون سعدی گلستانیش نیست» الف) کدام واژه، یک معنی «عام» و یک معنی «خاص» دارد ؟ ب) معانی مختلف این واژه را بنویسید. پ) کدام معنی، مقصود شاعر است ؟	۱
	« موفّق باشید » — جمع نمره	۲۰

forum.konkur.in

www.konkur.in

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان **نهایی** درس: **آرایه‌های ادبی**	رشته: **ادبیّات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۱۰/۳۰ صبح**
سال سوّم آموزش متوسّطه	تاریخ امتحان :	**۲۵ / ۱۰ / ۱۳۸۹**
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**	**مرکز سنجش آموزش و پرورش** **http://aee.medu.ir**	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	فرد (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	ــ (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	مصراع آخر (مصراع چهارم) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴	پس از مشروطیّت (۰/۲۵)	۰/۲۵
۵	به سبب آن که مصراع‌ها از نظر امتداد برابر نیستند(۰/۲۵) و وجود قافیه نیز الزامی نیست. (۰/۲۵)	۰/۵
۶	الف) مشبّه به (کمند) (۰/۲۵) ؛ زیرا وجه شبه از آن استنباط می‌شود. (۰/۲۵) ب) مشبّه (۰/۲۵) پ) وجه شبه (۰/۲۵)	۱
۷	اضافی (اضافه‌ی تشبیهی)(۰/۲۵) ؛ عشق مثل آتش سوزان است (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)	۰/۷۵
۸	مادر مثل دریا بخشنده است (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)(۰/۵)	۰/۵
۹	الف) کاشتن مهر (مهر کاشت) (۰/۲۵) ؛ استعاره‌ی مکنیّه (۰/۲۵) ب) ســـــرو روان (۰/۲۵) ؛ استعاره‌ی مصرّحه (۰/۲۵) ؛ استعاره‌ی مکنیّه بلیغ‌تر و مؤثّرتر است (۰/۲۵)	۱/۲۵
۱۰	«ب » (بادها بی‌کارند...) (۰/۲۵) ، «بادها» تشخیص دارد (۰/۲۵) زیرا «مشبّه به » این «استعاره» انسان است. (یا هر پاسخ درست دیگر) (۰/۵)	۱
۱۱	الف) مفهوم: بیزاری (۰/۲۵) ، نوع علاقه: سببیّه (۰/۲۵) ب) مفهوم: نوشته (اثر) (۰/۲۵) ، نوع علاقه: آلیّه (۰/۲۵)	۱
۱۲	بیت «ب» (۰/۲۵) مجاز: نرگس (نرگس جادو) (۰/۲۵) مفهوم: چشم (چشم فریبنده) (۰/۲۵) قرینه: بقیّه‌ی مصراع (۰/۲۵)	۱
۱۳	الف) میان خطر جای بودن ندید (یا مصراع دوّم)(۰/۲۵) ، مفهوم: فرار کردن (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۲۵) ب) گل بی خار (۰/۲۵) ، مفهوم: آسایش بی‌رنج، بهار بی‌خزان، نوش بی‌نیش(یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۲۵)	۱
۱۴	صامت «س» (۰/۲۵) ، ۶ مرتبه (۰/۲۵)	۰/۵
۱۵	الف) مطرّف (۰/۲۵) ب) متوازن (۰/۲۵) پ) متوازی (۰/۲۵) ارزش موسیقایی سجع متوازن از همه کم‌تر است. (۰/۲۵)	۱
	« ادامه در صفحه ی دوّم »	

forum.konkur.in

www.konkur.in

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان **نهایی** درس: **آرایه‌های ادبی**	رشته: **ادبیّات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۱۰/۳۰ صبح**
سال سوّم آموزش متوسّطه		تاریخ امتحان : **۲۵ / ۱۰ / ۱۳۸۹**
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**		**مرکز سنجش آموزش و پرورش** **http://aee.medu.ir**

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۶	خیر (۰/۵) زیرا واژه‌های دو مصراع سجع ندارند (هیچ هماهنگی بین واژه‌های دو مصراع نیست یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)	۱
۱۷	بیت الف (یا وان که گیسوی ...) (۰/۲۵) ؛ زیرا واژه‌های «داد» و«داد» (۰/۲۵) از نظر لفظی یکسان (۰/۲۵) ولی در معنا متفاوت‌اند. (۰/۲۵) (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)	۱
۱۸	الف) مَلِک و مُلک (۰/۲۵) نوع جناس: ناقص حرکتی (۰/۲۵) بس و کس (۰/۲۵) نوع جناس: ناقص اختلافی(۰/۲۵) ب) مـاه و مـا (۰/۲۵) نوع جناس: ناقص افزایشی (۰/۲۵) (توجّه: در نوشتن نوع جناس، چنان چه دانش آموز، تنها به واژه‌ی «حرکتی»، «اختلافی» و «افزایشی» اشاره کند ، نمره‌ی کامل می‌گیرد.)	۱/۵
۱۹	الف) صید و صیّاد (۰/۲۵) ب) اشتقاق (۰/۲۵)	۰/۵
۲۰	بیت الف (یا مُسلم اوّل ...) (۰/۲۵) ؛ زیرا واژه‌ی «علی»(به یک معنا) تکرار شده است. (۰/۲۵)	۰/۵
۲۱	الف) مراعات نظیر (۰/۵) ب) تضاد (۰/۵)	۱
۲۲	ماجرای در آتش افکندن حضرت ابراهیم(ع) و سرد شدن (گلستان شدن)آتش بر ایشان (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)	۰/۵
۲۳	تضمین (۰/۲۵)بیت دوّم (یا میازار موری ...) تضمین شده است (۰/۲۵)	۰/۵
۲۴	الف) تناقض (۰/۵) ب) اغراق (۰/۵) پ) حسن تعلیل (۰/۵)	۱/۵
۲۵	قصّه‌ای شیرین(۰/۲۵) زیرا حسّ شنوایی با حسّ چشایی درهم آمیخته است. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۲۵)	۰/۵
۲۶	الف) گلستان (۰/۲۵) ب) باغ و گلزار (معنی عام) (۰/۲۵) ؛ کتاب گلستان (معنی خاص) (۰/۲۵) پ) معنی خاص (یا کتاب گلستان) (۰/۲۵)	۱
	جمع نمره	۲۰

forum.konkur.in